

Kielce, dnia 18.08.2020 r.

WK.60.21.2020

Pani Maria Kasperek
Wójt Gminy Czarnocin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w okresie od 6 maja do 17 czerwca 2020 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Czarnocin za 2019 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli został podpisany w dniu 30.06.2020 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy.

Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

- 1.** Wójt Gminy nie powołał Zastępcy Wójta, co narusza art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym². Nieobsadzenie stanowiska zastępcy Wójta tworzy sytuację zagrażającą ciągłości funkcjonowania jednostki podczas nieobecności Wójta. Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do postanowień art. 26a ust. 2 ww. ustawy, w Gminie może być powołany jeden zastępca Wójta. Według art. 28g ustawy, w przypadku zaistnienia jednej z – enumeratywnie wymienionych – przemijających przeszkód w wykonaniu zadań i kompetencji Wójta (m.in. spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni), zadania i kompetencje Wójta przejmuje jego zastępca, zaś w razie niepowołania zastępcy – osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy. Wskazana regulacja w sposób jednoznaczny określa zasady kierowania gminą, z tego względu, przy zaistnieniu okoliczności w niej przewidzianych, nieobsadzenie stanowiska zastępcy Wójta może prowadzić do naruszenia ciągłości działania organu wykonawczego gminy, w tym w zakresie wykonania budżetu.
- 2.** W okresie od 28 lutego 2020 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych Wójt nie powierzył na piśmie Skarbnikowi obowiązków i odpowiedzialności w zakresie wynikającym z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Powierzenia obowiązków i odpowiedzialności dokonano w czasie trwania kontroli pismem z dnia 08.05.2020 r.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2020 r. poz. 713, dalej ustawa o samorządzie gminnym

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. W obowiązującej w Urzędzie Gminy w 2019 r. dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości nie określono:
 - a) aktualnej wersji stosowanego oprogramowania komputerowego,
 - b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych i prawnych,
 - c) regulacji w zakresie sposobu ewidencji księgowej podatku VAT w zakresie dochodów i wydatków budżetowych, a w szczególności sposobu ewidencji zwracanego podatku VAT oraz sposobu ujmowania zaokrągleń z tytułu VAT,
 - d) do planu kont budżetu nie wprowadzono kont 226 „Rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi z tytułu VAT” i 227 „Rozliczenie z US z tytułu VAT” pomimo dokonywania w 2019 r. zapisów na tych kontach księgowych,
 - e) opis funkcjonowania konta 130 „rachunek bieżący jednostki” nie został dostosowany do faktycznych zasad funkcjonowania tego konta w księgach Urzędu w zakresie dochodów i wydatków.
- Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) i c) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ oraz § 7 ust. 1 i § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵.
2. W 2019 r. nie sporządzano zestawień obrotów dzienników częściowych za poszczególne okresy sprawozdawcze, pomimo stosowania w ewidencji księgowej budżetu i Urzędu dzienników częściowych grupujących zdarzenia według ich rodzajów, co narusza art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
 3. Wystąpiły przypadki nieterminowego ujmowania zmian w stanie środków trwałych w zakresie przyjęcia na stan środków trwałych zakończonych zadań inwestycyjnych oraz sprzedaży nieruchomości gruntowej na łączną kwotę 1.020.860,36 zł, z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 5 miesięcy na skutek nieterminowego przekazania do Referatu Finansowego dowodów wewnętrznych OT przez pracownika merytorycznego Referatu Budownictwa i Geodezji. Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
 4. Przekazanie dotacji dla gminnej instytucji kultury w 2019 r. ujmowano zapisem Wn 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” i Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki – wydatki”, przy jednoczesnym uznaniu przekazanych środków za rozliczone, co ujmowano zapisem Wn 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” i Ma 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”. Nieprawidłowość narusza art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z zasadami funkcjonowania kont 224 i 810 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
 5. W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Gminy za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 2 z dnia 25.02.2020 r.) w kolumnie „Dochody otrzymane” w rozdziale 75801 § 2920 wykazano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie 2.906.840,00 zł, zamiast w kwocie 3.132.840,00 zł, która faktycznie wpłynęła

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

w 2019 roku na rachunek budżetu. Różnica w kwocie 226.000,00 zł stanowi części oświatową subwencji ogólnej na styczeń 2020 r. przekazaną na rachunek budżetu w dniu 20.12.2019 r. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 3 ust. 5 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

- 6.** W zakresie inwentaryzacji aktywów i pasywów stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** Inwentaryzacja salda Wn konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” w kwocie 240.156,25 zł wg stanu na dzień 31.12.2019 r. nie została przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami źródłowymi, a także odpowiednio udokumentowana. W protokole weryfikacji z dnia 15.01.2020 r. wskazano, iż saldo Wn konta 020 w kwocie 240.156,25 zł jest realne i poprawnie ustalone, zgodne z ewidencją analityczną wartości niematerialnych i prawnych (licencje komputerowe). Do protokołu załączono wydruk zestawienia obrotów i sald na koniec 2019 r. kont analitycznych 020-01 i 020-02, który nie wskazuje, co było przedmiotem inwentaryzacji, co porównano, z jakimi dowodami źródłowymi, jakie zapisy były przedmiotem weryfikacji. Poprzednią inwentaryzację salda Wn konta 020 w kwocie 235.219,60 zł według stanu na dzień 31.12.2018 r. przeprowadzono w analogiczny sposób. Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- b)** Inwentaryzację salda Wn konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” w kwocie 16.500,00 zł wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przeprowadzono w drodze wezwania do uzgodnienia salda, zamiast dokonać inwentaryzacji w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych i ich weryfikacji. Poprzednią inwentaryzację salda Wn konta 030 w kwocie 16.500,00 zł według stanu na dzień 31.12.2018 r. przeprowadzono w analogiczny sposób w drodze potwierdzenia salda. Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
- c)** Według stanu na dzień 31.12.2019 r. oraz na dzień 31.12.2018 r. zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątku (saldo Wn konta 090 „Wartość obcych środków trwałych” w kwocie 37.070,35 zł) będących własnością MSWiA w Warszawie powierzonych jej do używania, a w konsekwencji nie powiadomiono o wynikach spisu z natury. Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

III. W zakresie budżetu:

Kontrola rzetelności danych dotyczących przypadających do spłaty w danym roku rozchodów i wydatków (lewa strona relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych) za lata 2020-2025 przedstawionych w uchwale Nr XVIII/98/2019 Rady Gminy z dnia 18.12.2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2037 ze zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Gminy o numerach XX/108/2020 z dnia 24.01.2020 r. oraz XXI/115/2020 z dnia 28.02.2020 r. wykazała, że:

- a)** W kolumnie 5.1.1 „Łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań” na rok 2021 wykazano kwotę 20.680,00 zł, na rok 2022 wykazano kwotę 22.784,00 zł, na rok 2023 wykazano kwotę 21.000,00 zł, na rok 2024 wykazano kwotę 22.260,00 zł, na rok 2025 wykazano kwotę 40.320,00 zł, które nie wynikały z dokumentacji

źródłowej (tj. zawartych umów kredytów i pożyczki). Nieprawidłowość narusza art. 226 ust. 1 w związku z art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

- b) W kolumnie 10.7.2.1 „zobowiązania zaciągnięte po dniu 1 stycznia 2019 r.” WPF na lata 2020-2037 (uchwała Nr XVIII/98/2019 z dnia 18.12.2019 r.) na 2020 rok wykazano kwotę 482,16 zł zamiast kwoty 0,00 zł. Zgodnie z ewidencją księgową konta 201 według stanu na dzień 31.12.2019 r. zobowiązania z tytułu spłaty na raty zakupionych w 2018 r. telefonów komórkowych wynosiły 602,70 zł i nie zostały zaciągnięte po dniu 1 stycznia 2019 r. Nieprawidłowość narusza art. 226 ust. 1 w związku z art. 72 ust. 1a ustawy o finansach publicznych.

IV. W zakresie dochodów budżetowych:

1. Podatnik o nr 221-K1/30/PR (Gmina Czarnocin) w złożonej deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r. nie wykazał budynków mieszkalnych o powierzchni 165,00 m², które zostały przekazane w najem osobom fizycznym i nie stanowią odrębnych nieruchomości podlegających opodatkowaniu wg stawki podatku od nieruchomości wynoszącej 0,65 zł za 1 m² powierzchni, stosownie do § 1 ust. 2 lit. a) uchwały Nr III/12/2018 Rady Gminy z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Łączna kwota należnego podatku od nieruchomości wyniosła 107,00 zł (165,00 m² x 0,65 zł). Powyższe narusza art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁶. Ponadto w 2019 r. Gmina nie składała deklaracji korygujących na podatek od nieruchomości, w związku ze zmianą powierzchni nieruchomości gruntowych spowodowaną nabyciem i sprzedażą. W 2019 roku Gmina dokonała sprzedaży nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego usytuowanego w budynku mieszkalno-usługowym na nieruchomości położonej w Czarnocinie oznaczonej numerem 190/4 o pow. 0,34 ha oraz dokonała nabycia nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości Małżyce oznaczonej numerem 380/53 o powierzchni 0,2321 ha. Powyższe narusza art. 6 ust. 9 i ust. 10, w związku z art. 6 ust. 3 i ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
2. Wobec podatników podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych posiadających na dzień 31.12.2019 r. zaległości podatkowe nie prowadzono w sposób systematyczny czynności windykacyjnych, tj. nie wystawiano na bieżąco upomnień oraz tytułów wykonawczych. Wobec podatnika o nr karty kontowej nr 221-G6/518, który na dzień 31.12.2019 r. posiadał zaległość w podatku rolnym w kwocie 4.154,00 zł nie podejmowano skutecznych czynności mających na celu wyegzekwowanie należności tj. w 2019 r. nie wystawiano upomnień (I-IV rata podatek rolny w kwocie 5.538,00 zł) oraz nie wystawiano tytułów wykonawczych. Wobec podatnika o nr karty kontowej nr 221-G6/563, który na dzień 31.12.2019 r. posiadał zaległość w podatku rolnym i od nieruchomości za lata 2018-2019 w kwocie 3.247,00 zł, nie podejmowano skutecznych czynności mających na celu wyegzekwowanie należności tj. w 2019 r. nie wystawiano upomnień (I-IV rata podatek rolny i od nieruchomości ogółem 2.199,00 zł) oraz nie wystawiano tytułów wykonawczych. Ponadto nie prowadzono w sposób systematyczny działań w stosunku do dłużników, którzy posiadali zaległości z tytułu podatku od środków transportowych, w większości przypadków ograniczono działania windykacyjne do wystawiania upomnień. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w wystawionych upomnieniach, nie wystawiano tytułów wykonawczych.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm., dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

Powyższe stanowi naruszenie § 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁷, w związku z art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁸.

3. W zakresie prowadzenia ewidencji podatków w 2019 r. stwierdzono przypadki przypisu podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz podatku od środków transportowych od osób fizycznych na 2019 rok pod datą inną niż data wpływu deklaracji do Urzędu Gminy. W przypadku podatników podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych, przypisu podatku dokonywano pod datą inną, niż dat doręczenia decyzji.

Nieprawidłowość narusza art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁹ i art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁰.

V. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Pracownikowi Urzędu zatrudnionemu na stanowisku Podinspektor ds. budżetu ustalono oraz wypłacano dodatek specjalny w kwocie 300,00 zł miesięcznie. Przedmiotowy dodatek przyznano od dnia 01.06.2017 r. za wykonywanie tego samego zadania. Ponadto pismem z dnia 24.01.2019 r. Wójt przyznał dodatek specjalny od dnia 01.01.2019 r. na czas nieokreślony. Dodatek specjalny to świadczenie, które może być przewidziane jedynie za wykonywanie dodatkowych zadań, poza bieżącymi zadaniami służbowymi lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. Jest to zatem świadczenie, które nie może być stałym elementem wynagrodzenia, przyznanym na czas nieokreślony. Jeżeli pracownik stale wykonuje określone czynności, to wynagrodzenie z tego tytułu powinno być uwzględnione na poziomie jego wynagrodzenia zasadniczego lub dodatku funkcyjnego. Przyznawanie dodatków specjalnych na bliżej nieokreślony czas nie ma charakteru tymczasowego. Ciągły charakter tego świadczenia przesądza, że przedmiotowy dodatek specjalny przyznano z naruszeniem art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹¹.
2. W wyniku kontroli postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w 2019 r. w trybie przetargu nieograniczonego „Odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu Gminy Czarnocin od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku” stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - w treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia rozdział XXV „Wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy” Zamawiający wskazał, że nie wymaga wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Jednocześnie w załączniku nr 7 (projekt umowy) w § 6 wskazał, że wykonawca wnosi zabezpieczenie wykonania umowy stanowiące 5% wartości ceny wykonania niniejszego zamówienia określonej w § 5 ust. 1 (wynagrodzenie i zapłata wynagrodzenia). Ponadto w podpisanej umowie z wykonawcą Nr UG/182/2018 z dnia 28.12.2018 r. na realizację powyższego zadania Zamawiający wprowadził w § 6 zapis, że Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10.000,00 zł w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1294, dalej rozporządzenie w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1438 ze zm., dalej ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 208, poz. 1375, dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, dalej Ordynacja podatkowa

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1282, dalej ustawa o pracownikach samorządowych

o udzielenie Zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania Wykonawców powinno się odbywać poprzez zawieranie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia tożsamy zapisów dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zawarcie w SIWZ wzajemnie sprzecznych zapisów dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest niezgodne z art. 36 ust. 1 pkt 15 i 16 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹².

- Zamawiający nie dokonał zwrotu wadium dla wybranego Wykonawcy oraz dla Oferenta, którzy wnieśli go w formie gwarancji ubezpieczeniowej, co narusza art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

VI. W zakresie udzielania i rozliczania dotacji:

Kontrola prawidłowości udzielenia i rozliczenia dotacji celowych Ludowemu Zespołowi Sportowemu „Czarnocin”, udzielonych w 2019 roku na podstawie uchwały Nr XXXVIII/227/2017 Rady Gminy z dnia 22.03.2017 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Czarnocin w zakresie wspierania rozwoju sportu wykazała następujące nieprawidłowości:

- a) W umowie dotacji celowej nr UG/53/19 zawartej w dniu 12.04.2019 r. na sfinansowanie zadania pn. „Uczestnictwo w rozgrywkach klubowych Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej w Kielcach w klasie B runda wiosenna sezonu 2018/2019 i runda jesienna sezonu 2019/2020” określono termin realizacji zadania z mocą wsteczną, tj. od dnia 07.04.2019 r. Wydatki na zadania zrealizowane przed podpisaniem umowy dotacji, w dniu 07.04.2019 r. w łącznej kwocie 330,00 zł (na wypłatę delegacji sędziowskich na podstawie rachunku nr 03/2019 w kwocie 111,00 zł, nr 04/2019 w kwocie 128,00 zł oraz nr 1/4/2019 w kwocie 91,00 zł) zostały poniesione w dniu 30.04.2019 r. ze środków dotacji, co narusza art. 251 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.
- b) W umowie dotacji celowej nr UG/53/19 zawartej w dniu 12.04.2019 r. na sfinansowanie zadania pn. „Uczestnictwo w rozgrywkach klubowych Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej w Kielcach w klasie B runda wiosenna sezonu 2018/2019 i runda jesienna sezonu 2019/2020” nie określono limitów kwotowych dla poszczególnych pozycji kosztów. Z rozliczenia dotacji złożonego w dniu 05.12.2019 r. wynika, że w poniższych pozycjach kosztów poniesiono następujące wydatki:
- z tytułu „Delegacji sędziowskich” poniesiono wydatki z dotacji w kwocie 4.032,50 zł przy planowanym koszcie 3.000,00 zł (wg wniosku) – maksymalny poziom wzrostu to 600,00 zł (wg uchwały Rady Gminy),
 - z tytułu „Posiłków regeneracyjnych” poniesiono wydatki z dotacji w kwocie 2.052,33 zł przy planowanym koszcie 1.200,00 zł z dotacji (wg wniosku) – maksymalny poziom wzrostu to 240,00 zł (wg uchwały Rady Gminy),
 - z tytułu „zakupu sprzętu sportowego” poniesiono wydatki z dotacji w kwocie 2.449,98 zł przy planowanym koszcie 1.000,00 zł z dotacji oraz 1.000,00 zł ze środków własnych (wg wniosku) – maksymalny poziom wzrostu to 200,00 zł (wg uchwały Rady Gminy).
- Nieprawidłowość narusza §11 ust. 6 uchwały Nr XXXVIII/227/2017 z dnia 22.03.2017 r., w związku z art. 126 oraz art. 252 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

- c) Dotacja celowa w kwocie 1.700,00 zł na sfinansowanie zadania pn.: „Ubezpieczenie zawodników w roku 2019” została udzielona z pominięciem procedury konkursowej, co narusza zapisy § 9 ust. 1 uchwały Nr XXXVIII/227/2017 Rady Gminy z dnia 22.03.2017 r.

Kontrola wykazała ponadto, że wnioski pokontrolne nr 3 i nr 5 sformułowane w wystąpieniu pokontrolnym WK-60.19.2611.2016 z dnia 26.08.2016 r. na podstawie wyników poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2016 r. nie zostały wykonane. W dalszym ciągu występują nieprawidłowości w zakresie niesporządzania zestawień obrotów dzienników częściowych oraz sporządzania i przekazywania dowodów księgowych w zakresie zmian w stanie środków trwałych w terminie uniemożliwiającym wprowadzenie zdarzeń do ksiąg rachunkowych poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy Czarnocin poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości, w tym zakładowy plan kont, dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości, w związku z § 7 ust. 1 i § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
2. Sporządzać zestawienia obrotów dzienników częściowych za dany okres sprawozdawczy, stosownie do art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
3. Zapewnić właściwy obieg dowodów księgowych mając na uwadze, aby zdarzenia gospodarcze w szczególności dotyczące zmian w stanie środków trwałych w wyniku zakończonych inwestycji oraz sprzedaży nieruchomości gruntowych, były ujmowane w księgach rachunkowych we właściwym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
4. Zapisów operacji gospodarczych dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku, a w szczególności ewidencjonować kwoty dotacji przekazane instytucji kultury na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji z kontem 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” dopiero po ustaleniu ich wykorzystania i uznaniu za rozliczone.
5. Przyjąć i stosować rozwiązania mające na celu prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, zgodnie z § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a w szczególności: w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych w kolumnie „Dochody otrzymane” wykazywać faktyczne kwoty subwencji ogólnej, które wpłynęły na rachunek bankowy budżetu Gminy w okresie sprawozdawczym po pomniejszeniu o dokonane zwroty, stosownie do § 3 ust. 5 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.
6. Na ostatni dzień każdego roku przeprowadzać rzetelną inwentaryzację aktywów i pasywów mając na uwadze, że:
 - a) saldo konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” podlega inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości,
 - b) inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmować znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu, zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
 - c) przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji w drodze weryfikacji rzetelnie dokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. W celu zapewnienia realistyczności Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy, stosownie do art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wykazywać:

- a)** w kolumnie 5.1.1 „łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań”, zgodnie z art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, wykazywać dane w zakresie:
- spłaty rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, wraz z należnymi odsetkami;
 - wykupu papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem;
 - poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.
- b)** w kolumnie 10.7.2.1 „zobowiązania zaciągnięte po dniu 1 stycznia 2019 r.” wykazywać dane zgodne z ewidencją księgową oraz dokumentacją źródłową w zakresie spłaty zobowiązań zaliczonych do tytułu dłużnego na podstawie art. 72 ust. 1a ustawy o finansach publicznych, zaciągniętych po 01.01.2019 r. (tzw. „dług spłacany wydatkami”).
- 8.** W deklaracji na podatek od nieruchomości sporządzonej przez Urząd Gminy, dane w zakresie przedmiotów podlegających opodatkowaniu, tj. nieruchomości w postaci budynków mieszkalnych, wykazywać rzetelnie, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
- 9.** W przypadku wystąpienia zmian w powierzchni gruntów lub budynków będących własnością Gminy, sporządzać i składać korektę deklaracji na podatek od nieruchomości za dany rok, zgodnie z treścią art. 6 ust. 9 i ust. 10, w związku z art. 6 ust. 3 i ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
- 10.** Dokonywać systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, wysyłając zobowiązanemu upomnienia, jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie oraz wystawienia tytułu wykonawczego i skierowania do właściwego miejscowo Urzędu Skarbowego, po bezskutecznym upływie terminu określonego upomnieniem, stosownie do § 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, w związku z art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- 11.** Na szczegółowych kontach podatników dokonywać zapisów zgodnie ze stanem rzeczywistym, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości przy czym przypisu podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych dokonywać pod datą faktycznego doręczenia decyzji podatnikowi oraz przypisu podatku od nieruchomości od osób prawnych i podatku od środków transportowych dokonywać w dacie złożenia deklaracji, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2 i art. 212 Ordynacji podatkowej.
- 12.** Dodatki specjalne przyznawać zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych, tj. z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.

- 13.** W treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz w umowie dokonywać prawidłowych zapisów dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy, stosownie do art. 36 ust. 1 pkt 15 i 16 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
- 14.** Zwrotu wadium wszystkim wykonawcom dokonywać niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania, za wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
- 15.** Udzielając dotacji celowych na podstawie uchwały Nr XXXVIII/227/2017 Rady Gminy z dnia 22.03.2017 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Czarnocin w zakresie wspierania rozwoju sportu:
 - a)** w umowach dotacji nie wskazywać wcześniejszego terminu realizacji zadania niż dzień zawarcia umowy, zgodnie z art. 251 ust. 4 ustawy o finansach publicznych,
 - b)** w umowach dotacji określać limity kwotowe dla poszczególnych pozycji kosztowych, zgodnie z § 11 ust. 6 uchwały Nr XXXVIII/227/2017 Rady Gminy z dnia 22.03.2017 r., w związku z art. 126 i art. 252 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
 - c)** dotacji celowych z pominięciem procedury konkursowej udzielać zgodnie z zapisami § 9 ust. 1 uchwały Nr XXXVIII/227/2017 Rady Gminy z dnia 22.03.2017 r.
- 16.** Konsekwentnie realizować wnioski pokontrolne wydane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach, mając na celu usunięcie w sposób trwały nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w jednostce.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje od Pani Wójt zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Do wiadomości:

Rada Gminy Czarnocin